

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni afară de lunile de vacanțe Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități	400 Lei	pe 1 an
Advocați	300 Lei	pe 1 an
Magistrați	200 Lei	pe 1 an
Un număr simplu	15 Lei	
Un număr dublu	25 Lei	
Un număr vechi	20 Lei	

Redacția: Strada Băii No. 13. Administrația: Strada Regina Maria No. 34 (Radio Reclam România S. A.) unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adp. Telefon 630.

S U M A R U L :

- Alexandru Ancean de V. M. Dimitriu
- Când este neplata chiriei, motiv pentru rez. contr. de închiriere de Dr. V. Manteanu din Sibiu.
- Transferența bunurilor imobiliare . . . de Dr. Al. Ceșanu
- Câteva cuvinte asupra Ordonanței No. 4420—918 M. E. de Dr. Gav. Sandor avocat, Mercurea-Cluc.
- Jurisprudența Stabilită de Inalta Curte de Casație și Justiție. Complexul pentru Ardeal și Bucovina.
- Comentariul „Codulul civil Austriac” de Dr. Șt. Laday.

Alexandru Ancean

Noua lege unificată de organizare judecătorească, desigur înțeleaptă în mai tot cuprinsul ei, conține însă și dispozițiuni a căror aplicare — față de timpurile de mari prefăceri sociale și lipsei de oameni pricepuți, ce le petrecem — ar fi putut fi amânată.

E vorba de porunca acestei legi de a se pensiona din oficiu magistrații inamovibili, care ating o anumită limită de vârstă. Nu vreau să discut rostul art. 135 din lege, care are în vedere întinerirea cadrelor magistraturii țării și nici aplicarea lui înaintea votării noii legi unificate a pensiilor, ce se așteaptă.

Mă gândesc însă la durerea acelor magistrați, cari atingând limita de vârstă, se simt încă în vigoare și apți de a slui cu credință și pricepere justiția și care se văd scoși fără voia lor dintr'o carieră, căreia s'au jertfit și cu care și-au contopit idealurile și rostul traiului lor pe lume.

Mă mai gândesc la mâhnirea celor rămași cu rândurile golite și care cu greu pot fi împlinite cu valori echivalente. Este mai ales grea pierderea, ce o încearcă corpul judecătoresc al țării, lipsit astfel de alătea comori de pricepere, tact și experiență și într'un timp, când ca nici odată se discută — cum nu trebuie — magistratura română.

N'ar fi oare drept ca unor astfel de magistrați inamovibili, cari au dus o întreagă viață de privațiuni pentru dragul carierii, să li-se dea puțința a-și alege ei momentul când s'o părăsească?

N'ar fi bine venită și singura satisfacție ce s'ar da prin lege unor astfel de jertfiți pe altarul justiției țării lor?

Socot, că lucrul n'ar fi cu neputință și nici fără rost; ba chiar tocmai la timp.

S'ar împaca interesele justiției cu a celor ce o slujesc, ca un nou imbold la muncă. S'ar împedea

dispărarea materială a celor reduși fără voia lor la o pensie de mizerie și încă nici servită imediat.

N'ar putea fi nici o teamă, căci neputința la muncă se poate controla ușor, de cei ce lucrează zilnic la olaltă și de medici; iar de înțelepții magistrați trecuți cu mult peste limita de vârstă magistratura și fara au atâta nevoie!

Căci ori cum, e altfel când îți alegi singur momentul și-ți pregătești traiul pe viitor și alta e situația celui care se vede svârțit în vârtoarea vieții pe nepregătite etc.

Aceste reflecții dureroase mi le-a sugerat „rămasul bun”, pe care și l-a luat colegul de până ieri, Alexandru Ancean, fost consilier la Curtea de Apel din Cluj scos la pensie pentru limită de vârstă. Ne-a înduioșat pe toți acest tovarăș cu care am lucrat zi de zi aproape cinci ani la aceeași secție, mânași de acelaș dor și urmărind acelaș scop: înălțarea prestigiului magistraturii și consolidarea justiției românești în inima Ardealului nostru pe vecie.

Fapt e că prin trecerea lui Al. Ancean la pensie, magistratura Ardeleană pierde un om cu multă putere de muncă; iar justiția țării pe un mare român și care a servit-o cu credință.

Ca judecător, Ancean s'a distins printr'o judecată todeauna dreaptă cu mare experiență și simț juridic. De o blândeță, ce se confunda uneori cu timiditatea; totdeauna cumpănit și răbdător, omul acesta nici odată nu se grăbea să dea răspunsuri pripite și necugetate. Judecător integru, luminat și plin de solitudine pentru drepturile justițiabililor, el ne dădea exemplu de răbdare. Fără a-și impune autoritatea vrăstei și experienței el dădea aceeași importanță în discuții chestiilor mari și mici care, spunea el, au o egală importanță pentru cei ce așteaptă în sală rezultatul deliberării magistraților Curții de Apel românești.

Mare patriot, fără a fi sovinișt, a fost jertfit de multe ori de poporul vitreg sub stăpânirea căruia fusese magistrat. Scos la pensie de Unguri înalte de vreme, evenimentele din 1918 din Ardeal l-au găsit pe Ancean la Gherla, unde era pensionar din anul 1912. Locuind acest orășel complectamente maghiarizat, era un bun patriot român și puțin a lipsit să nu fie, pentru aceasta, împușcat pe fereastră de patrioții maghiari; iar nu cu mult înainte de izbucnirea revoluției era să fie internat în lagărul de prizonieri dela Sopron.

În timpul revoluției și până s'a potolit, câteva luni afuncional primar în Gherla. A fost însă printre

cei dintâi care a intrat din nou în justiția țării sale, atunci când Consiliul Dirigent a înjghebat justiția românească în Ardeal și când a primit să fie Consilier la Curtea de Apel din Cluj, refuzând alte onoruri și puțința agonisirei de avere, care să-l pue de-asupra nevoilor.

A fost dintre primii magistrați români în Ardeal, care a lucrat la consoidarea justiției în anul 1919. Și pentru a veaea cât au preșuit serviciile aduse patriei de judecătorul Ancean, e deajuns să amintim, că primele începuturi de organizare a magistraturii românești în Ardeal, le-a făcut Consiliul Dirigent cu un mănunchiu de câteva zecimi de magistrați de carieră, mulți chemați din pensie și avocați, într'un total de două trei sute. Aceștia trebuiau să lucreze în locul a peste 1500 judecători din fosta magistratură ungurească a Ardealului și care refuzase în bloc jurământul de credință către români.

Magistratura aceasta eroică și naționalistă, care pe la finele anului 1919 și începuturile lui 1920 și de atunci mereu și-a îngroșat rândurile cu cei veniți din vechiul Regat, formează generația judecătorilor români, care au luptat pentru românizarea justiției în Ardeal prin întronarea limbei strămoșești la împărșirea dreptății în locul celei barbare — rupând cu o tradiție de alătea ori seculară.

Opera națională a unificării legislației, care a început astfel, și la care cu toți de aci luăm parte, nu trebuie scăpată din vedere nici când. E un monument național românizarea și progresul justiției române în Ardeal sub ochii străinilor neîncrezători și la fundamentul acestui monument Al. Ancean a lucrat printre cei dintâi.

Acesta este colegul ce ne pleacă dintre rânduri. Așa l'am cunoscut, preșuit și slămat: ca judecător și patriot hotărât.

V. M. D

Când este neplata chiriei motiv pentru rezilierea contractelor de închiriere ?

Pe cât de simplu și de la sine înțeles ar părea, pentru ori cine, răspunsul la această chestiune, pe atât pare a fi chestiunea în practica de toate zilele și din întâmplare și înaintea instanțelor, un obiect de largi discuții și o problemă, care numai rare ori se desleagă în mod corect juridic.

Textul art. 15 din legea chiriilor care spune; „Neplata chiriei la termen atrage după sine desființarea de plin drept fără somațiune sau judecată a contractului de închiriere“, la prima vedere pare a preciza în deajuns cazul, când neplata este motivul legal de reziliere, și desigur pentru acela, care în mod juridic citește și concepe acest text de lege nu poate fi vorbă de o problemă.

Regretabil este, că aceasta să întâmplă mai rar, și întâlnim sentințe judecătorești, cari nu-și iau nici măcar osteneala de a întreba:

care este în cazul concret termenul de plată al chiriei: Deși în primul rând după această chestiune ar trebui căutat în contractele scrise sau verbale, adică după ziua fixată prin convențiune între proprietari și chiriași, apoi în lipsa unei convențiuni stipulate ar trebui căutat în uzul localității, în obiceiul consacrat între proprietari și chiriași în mărimea locuinței etc.)* judecătorii par a se fi obicinuit, de a lua drept „termin“ pentru toate cazurile ce se prezintă la fel și după același șablon, aceiași zi. Așa în timpul din urmă se ia ca termen 1 zi a luni chiar — și nu se știe pentru ce considerațiuni — nu a 2 zi?

Aceasta — cu toate că consecințele nu sunt de disconsiderat, — constituind o chestiune de fapt, putându-se proba așadar ziua scadenței („terminul“) în cazul cel mai nefavorabil și într'un proces inoif, ar mai fi de reparat, căci d. e. în cazul când de cătră judecătorie s'a luat drept termen de plata un termen care de fapt nu este cel din contract; din convențiune, nu este cel uzual în localitate, sau cel obicinuit între proprietar și chiriaș (proprietarul din considerațiuni în trecut a primit d. e. fără obiecțiune chiria ori și când chiar și în rate), chiriașul poate proba că stabilirea de fapt a judecătorei în privința termenului scadenței a fost greșită.

Cazul însă devine grav, când chestiunea „neplății“, ca chestiune de drept, decide asupra sentinței judecătorești, care dacă este aprobată de instanța de apel și de recurs, exclude ori ce inoie de proces din motive evidente — și judecătorii aici greșeste.

Dacă ne întrebăm, ce înțelegem sub chestiunea neplății ca chestiune de drept, putem răspunde numai, că: chestiunea, dacă de drept p ata (bineînțeles la termenul, a cărui stabilire este chestia de fapt) să consideră ca făcând sau nu, dacă achitarea de atare drept este valabilă, dacă obligamentului de a plăti chiria de drept este satisfăcut, dacă între împrejurările date obligamentul chiriașului există chiar, și dacă din starea de fapt să desprinde în-

*) În cazul când este vorba de funcționar public ar trebui să se țină cont și de faptul dureros, ca statul care a legiferat art. 15. nu plătește regulat leafa.

lăzrierea chiriaşului debitor — mora, cum se zice.

Să lămurim mai de aproape:

Datoria chiriaşului de a plăti proprietăţii rului chiria, este o parte a contractului, care constituie o obligaţiune — obligaţiunea de a achita suma cutare. Trebuie să cercetăm aşadar, în primul rând cum se poate face achitarea în sensul legii? Conform Codului civil din Ardeal se stabileşte ca principiu, că plata — întrucât nu există altă convenţiune — trebuie făcută în mână sau la adresa creditorului, care în caz de contract de închiriere este locatorul sau încredinţatul lui, fără ca codul civil să facă deosebire, dacă plata se face personal de către debitor sau prin o a treia persoană sau chiar prin poştă sau bancă din încredinţarea debitorului. Este prin urmare pentru chiriaş egal, care din aceste modalităţi îşi alege pentru a plăti chiria. Codul civil prevede va să zică, ca normă plata directă; şi până când numai în anumite împrejurări consideră plata indirectă ca de drept achitare (§. 1425), legea specială a chiriilor în art. 15 admite, fără nici o condiţiune, plata indirectă prin depunerea banilor la percepător sau direcţiunea financiară pe lângă observarea formalităţilor prescrise aici, zicând: „Chiriaşul se poate elibera de obligaţiunea plăţii chiriei fie.... vărsând etc.“ Cu alte cuvinte art. 15 lasă la discreţiunea chiriaşului de a plăti locatorului sau de a depune — chiar şi fără nici un motiv deosebit — chiria, şi abrogă în consecinţă şi referitor la debitorul-chiriaş §. 1415 din Codul civil ardelean. tot aşa cum abrogă şi §. 1418, referitor la mora chiriaşului la plata chiriei, stabilind, că „neplata chiriei la termen fără altă somaţiune“ ipso facto însemnează rezilierea contractului.

Conform §. 1415 Cod. civ. ard., nefiind obligat creditorul de a primi mai puţin decât suma scadentă, nici aceasta în rate desigur, că neplata chiriei întregi, datorite sau scadente, va trebui considerată din punct de vedere de drept, ca „neplată“ în sensul art. 15 din legea chiriilor.

Mai departe, pentru eventualul caz, când locatorul ar fi creditat chiriaşului mai multe

rate scadente a chiriei până la un anumit termen şi chiriaşul ar plăti în interval o parte, pe care o acceptă locatorul-creditor, §. 1415 şi 1416 în lipsa unei alte înţelegeri reglementează, cari anume din ratele scadente a chiriei pot fi considerate de drept achitate şi cari nu.

§§. 1417 şi 1418 dispun pentru cazul când nu sa convenit asupra termenului de plată, când chestiunea de drept a plăţii sau neplăţii va putea fi stabilită numai după stabilirea de fapt; dacă există somaţiune; — mai putându-se admite şi presumpţiunea că plata chiriei se face anticipativ.

Toate acestea sunt chestiuni de drept, cu ajutorul căror se poate stabili apoi, şi după prealabilă stabilire a chestiunii de fapt a termenului, chestiunea plăţii sau neplăţii. Cu alte cuvinte aceea, ce este esenţialul neplăţii -- pe care definiţiune art. 15. din legea chiriilor nu o dă ci, conform art. 49. din acelaşi lege, lasă să fie definită în conformitate cu dispoziţiunile cari consacără dreptul comun civil — adică întârzierea, mora chiriaşului cu plata chiriei. Căci evident numai această întârziere, mora, judecată după normele dreptului civil cu restrângerile făcute de legea specială (d. e. art. 15. „fără altă somaţiune“ — natural numai când nu este dat cazul §§. 1417 şi 1418 Cod. civ.) poate fi interpretarea corectă juridică a cuvântului şi noţiunii „neplată“.

Judecând în felul acesta, necondiţional se va preveni şi ori care abuz, din partea locatorului sau chiriaşului, abuzuri cari nu pot avea nici măcar pretenţiunea de a fi cu spirit. Unul din aceste abuzuri tipice, săvârşite de locatori, găsim acolo, unde judecătoria în mod tipic se mulţămeşte de a stabili pur şi simplu faptul neplăţii la un termen presupus (1. sau chiar a 2. zi a luni) şi fără cercetarea contractului, pentru a pronunţa evacuarea chiriaşului, fără a se mai ocupa de vreo chestiune de drept. Aici locatorul, care caută motiv de a evacua pe chiriaş — pe care conform legii, care îi prelungeşte contractul, nu îl poate urca cu chiria — pentru al înlocui cu altul, faţă de care

poate specula o chirie considerabilă. Involuntar este împins la trucul de a refuza primirea chiriei dela chiriaș pentru a cere evacuare pe motiv de „neplata chiriei” și a avea câștig de cauză înaintea judecătorului, care constată faptul nud, că chiriașul nu a dat chiria locatorului, și nici nu a depus-o. — Afară de împrejurarea, că nu există ceva mai absurd decât un locator, care după ce a refuzat primirea chiriei oferită în mod corect legal, afirmă în acțiunea sa că chiriașul nu ia plătit chiria și cere evacuarea lui pentru „neplată” — judecătoria, care, deși este probat refuzul locatorului, motivează evacuarea scurt cu neexistența plății și neexistența depunerii, comite o greșală enormă, mai ales ținându-se seamă de mizeria locuințelor, și de faptul că evacuare în această mizerie poate atinge în cele mai multe cazuri și în modul cel mai grav existența familiei evacuate.

Dacă în astfel de cazuri judecătoria ar cerceta cât de puțin chestiunea de drept, ar afla, că conform §. 1419 Cod. civ. (care conform art. 49. din legea chiriilor este în vigoare) creditorul, care refuză primirea plății, poartă el însuși consecințele, și așadar neplata chiriașului-debitor nu poate fi luată drept „neplată” în sensul legii, adică juridice, ca întârziere, mora.

În astfel de cazuri din acest punct de vedere apoi este și indiferent, dacă chiriașul depune sau nu chiria, a cărei primire a refuzat-o locatorul, sau omite vreuna din formalitățile depunerii conf. art. 15. — Art. 15. spune precis că chiriașul pentru a se libera de obligațiunea plății, poate să aleagă și depunerea, cărei legea specială îi dă același efect juridic, că și plății directe. Și deși chiriașul-debitor prin depunerea chiriei s'ar putea libera de obligațiunea față de chiriaș; pentru cazul că nu ar depune, din motivul simplu, că nu vrea să fie liberat, ci vrea să rămână în oblige până când creditorul-locator va fi hotărât să primească chiria, nici decum nu îi se poate imputa „neplata”, deoarece conf. §. 1419 Cod. civ. el nu poate fi în întârziere, în mora, și judecătorul nu poate constata

aceasta în înțelesul ei juridic.

Evident, căci art. 15. din legea chiriilor, având caracter de drept privat (ca și întreagă legea cu excepțiunea sancțiunilor penale) față de care părțile pot conveni altcum stipulând, sau renunțând la validitatea lui, este un drept facultativ. În consecință vărsarea chiriei la perceptorat sau dir. financiare conform art. 15. legea chiriilor pentru chiriaș numai în acel caz ar fi obligatoriu și resp. nedepunerea chiriei sau omiterea formelor legale numai în acel caz ar avea consecințele „neplății” adică a întârzierii, mora, când el fără nici un motiv sau scuza legală nu plătește sau nu vrea să plătească, direct locatorului, dar nici nu se liberează la termen prin depunerea chiriei conf. §. 15. legea chiriilor — unica alternativă, ce îi mai rămâne.

A afirma însă, că depunerea este obligatorie și în cazul când locatorul-creditor refuză primirea plății, și a interpreta că și în cazul acesta nedepunerea chiriei sau omiterea formalităților are consecințele „neplății” în sens juridic, ar însemna afirmațiunea, că debitorul este obligat a plăti (depunerea conf. art. 15. egal plăți legale) creditorului, care refuză de a primi plata — și a introduce o normă, pe care nici un cod civil din lume nu-o cunoaște și nu-o acceptă.

Dr. VICTOR MUNTEAN
advocat — Sibiu

Translațiunea bunurilor imobiliare

Considerațiuni în legătură cu
ordonanța No. 4420-1918 M. E.

de Dr. Alexandru Ceușlanu

Viața economică este în mare parte influențată de normele translațiunii dreptului de proprietate, fie a bunurilor mobiliare, fie al celor imobiliare și legislațiunea ținând seamă de importanța organizării modului de înstreinare și achiziție a precizat în amănunt condițiunile cerute pentru desăvârșirea actelor, ce se referă la transmiterea bunurilor dela persoană la persoană.

Datorită unei evoluțiuni de continuă perfecționare, s'a făcut o deosebire esențială între translațiunea bunurilor mobile și imobile, astfel că avutul imobiliar ajuns să fie organizat în mod aparte prin introducerea unui regim riguros, legat de registre diferite, prin cari s'au individualizat de o parte persoanele, cari dețin imobile cu drept de proprietate — cum

este cazul în vechiul regat, de altă parte însuși corpurile imobile. — cum este cazul pe teritoriul ținuturilor alipite prin instituirea cărților funduare.

Toate acestea s'au întâmplat în vederea interesului general ce-l prezintă faptul, că avutul imobiliar trebuie să servească de bază solidă însuși organizațiunii economice și iată, că dispozițiunile legale sunt concise în aceasta materie, impunând codul civil român prin § 1295 transcripțiunea actului de achizițiune, pentru a putea fi opozabil unei terțe persoane; iar codicele civil austriac în vigoare în ținuturile alipite § 431 condiționează transmisiunea dreptului de proprietate imobiliar de întabularea în cărțile funduare al actului achizițiv.

În privința validității convențiilor dintre părțile contractante, este dată libertatea deplină atât după codul civil român, cât și după codul civil austriac, — există însă ordonanța No. 4420—918, care este în vigoare în ținuturile alipite și prin care se introduce un formalism, rigid în privința transmisiunilor bunurilor imobile, legându-se valabilitatea actului juridic de redactarea în scris al actului.

Oportunitatea acestei ordonanțe este foarte discutabilă, din motivul, că dispozițiunile ei de ordin general menținute prin Ord. I. al Consiliul Dirigent, au dat loc la cele mai regretabile cazuri, promovând spiritul de speculă în domeniul transmisiunilor imobiliare, deoarece această ordonanță a ajuns să fie aplicată într'o eră de extremă fluctuațiune între valoarea imobiliară și valoarea nestabilă monetară.

Pentru a învedera cu un exemplu cras această situațiune mă refer la un simplu caz, — exploatat cu predilecție în atâtea alte cazuri similare.

Țăranul S. M. cumpără în anul 1919 un imobil de 3 jughere cu Lei 6000 dela crișmarul B. I. care s'a refugiat cu ocaziunea revoluțiunii în orașul apropiat și nu are nici un interes să-și păstreze imobilul. Târgul se încheie, prețul se plătește, imobilul se predă în posesiune, contract însă nu se face, deoarece B. I. promite că va redacta el însuși contractul. În cursul vremii raportul dintre valoarea imobiliară și valoarea monetară s'a schimbat în așa fel, încât B. I. speculând situația prielnică, intențiază proces și câștigă neted cauza în temeiul ordonanței No. 4420—1918, replătește galant suma de Lei 6000 și revinde imediat imobilul cu Lei 80.000 unei terțe persoane cu contract scris.

Unde este baza etică a dispozițiilor legale?

Iată deci, că ordonanța susmenționată emisă cu scopul de-a împiedeca specula cu imobilele, produce un efect tocmai contrar celui așteptat, înlesnind specularea bunei credințe pusă în tocmelile verbale obicinuite de țărânilor noștri.

Într'un recent studiu apărut în „Ardealul Juridic” se pune multă străduință pentru justificarea necesității introducerii acestei ordonanțe No. 4420—1918, invo-

când vechiul drept maghiar și arătând că impunerea actului înscris pentru valabilitatea înstrăinării ar fi o garanție mai mult, ca translațiunea bunurilor imobiliare să nu se facă în chip neprecugetat.

Realitatea analfabetismului dela noi, desminte beneficiul actului înscris, de-oarece tocmai prin documentele scrise, plătuite prin apăsarea cruci — fără de nici o formă sacramentală — se săvârșesc adeseori cele mai criminale volnicii. Țăranul nostru necunosător de carte este pururea expus de-a înstreina mult mai multe bunuri decât cum are intenția s'o facă, — și apoi s'o recunoaștem sincer că pe o blanchetă-contract se calcă crucea cu cea mai mare ușurință.

În speță se ridică întrebarea, dacă normele juridice de ordin general din ordonanța No. 4420—1918 sunt de strictă interpretare, îndeosebi, dacă urmând prescripțiilor actului înscris este necesar un contract redactat în amănunt sau nu?

Introducerea § 1 al ordonanței No. 4420—1918 enunță:

„Pentru valabilitatea unui act juridic translativ de imobile se cere redactarea în scris al actului juridic.

Tot aceasta se impune și pentru învoiala premergătoare încheierii contractului”.

Așadară ordonanța susmenționată face o distincțiune reală între încheierea actului juridic și între învoiala prealabilă, fără a preciza însă, ce anume trebuie să conțină actul prealabil, astfel, că făcând analogia cu jurisprudența deja stabilită în materia § 884 și § 885 c. c. a. trebuie să soluționăm această chestiune de drept în sensul, că întrucât se îndeplinește formalitatea înscrisului, învoiala prealabilă este perfect validă, dacă întrunește esențial translațiunii imobiliare adecvat principiului general al punctuațiunii. (§ 885 c. c. a.)

Desvoltarea în amănunt a condițiilor de plată, predare în posesiune, sarcini pot fi întregite cu probe testimoniale, de oare-ce toate acestea decurg din însuși titlul translativ al dreptului de proprietate.

În consecință jurisprudența desvoltată în Ungaria; urmată de regulamentul prevăzut la Cap V. al ordonanței, în sensul căreia Curia Maghiară a decis, că pentru transmisiunea imobilelor se cere contract quaziperfect (quasi — fiindcă formalismul nu merge până acolo de-a impune act scris apt de întabulare) nu poate influența câtuși de puțin spiritul de aplicare în ținuturile alipite.

Interesul general este îndeajuns de asigurat prin impunerea obligațiunii de-a întabula translațiunea dreptului imobiliar în registrele funduare și nu este nici un motiv serios de-a lega transmisiunea imobiliară între părți de-un contract scris în amănunt, — lucru ce ar deroga dela principiul libertății conven-

ființelor între părți — libertate consacrată fără de nici o restricțiune în codicele civil român.

Conchidem deci, că în aplicarea ordonanței No. 4420—1918 trebuie admis principiul general de drept anume, că fără de act scris nu se poate înstreina avere imobiliară; dar în schimb convențiunea prealabilă este perfect valabilă, dacă în documentul înscris se cuprinde esențialul translațiunii încheiate de părți.

(Publicat în „Curentul Juridic”)

Câteva cuvinte

asupra ordonanței No. 4420/1918 M. E. (maghtar)

De câteva zile citesc atât în „Ardealul Juridic” din Cluj, cât și în „Curentul Juridic” din Tg.-Mureș chestiunea ordonanței No. 4420/1918 și văd că toată lumea se referă la Decret No. 1 a Consiliului Dirigent Art. 1 în care spune că toate legile și ordonanțele date înainte de 18 Oct. 1918 rămân în vigoare.

Dar dacă ne uităm în ordonanță vedem că aceasta s'a dat în baza art. 16 din legea LXIII:1912 și art. 14 din legea L:1914.

Deci întreb dacă legile acestea sunt în vigoare?

Dacă în baza decretului Consiliului Dirigent ordonanța No. 4420/1918 e menținută în vigoare, atunci și legile amintite trebuie să fie în vigoare tocmai în baza acestui Decret.

Și astfel fiind în baza acestor legi ordonanța nu poate fi în vigoare.

Căci art. 1 alin. 2 din legea LXIII:1912 privitoare la dispozițiunile separate luate în timpul războiului, dispune în mod clar că dispozițiunile luate separat odată cu încetarea războiului, încetează și acestea. Tot atunci iese din vigoare toate dispozițiunile luate separat chiar dacă ministerul mai înainte nu a dispus scoaterea din vigoare.

În țara noastră corpul de legiuitori s'au pronunțat conform legii privitoare la constatarea morții prezumate a celor dispăruți (publicată în Monitorul Oficial No. 204 dela 12 Dec. 1923) ca armata a trecut pe picior de pace cu data de 1 April 1921.

În consecință și această ordonanță cu această dată a eșit din vigoare și nu se mai poate aplica.

Cu regret constat că autoritățile superioare judecătorești până în prezent nu au putut stabili starea de fapt a suscitategi ordonanței, fiindcă Inalta Curte de Casație până în prezent a judecat și hotărât numai asupra chestiunilor intrate în timpul critic. Iar chestiunile pornite după încetarea războiului până în prezent nu a ajuns la Inalta Curte de Casație.

Supoziția în care dispune că aceasta ordonanța să se scoată din vigoare separat este în contra legii care în mod imperativ ordonă scoaterea din vigoare

a dispozițiunilor luate separat, pe care judecătorii trebuie să o aplice chiar și dacă ministerul ar dispune altfel, pentrucă o lege numai de către corpul legiuitor printr'o altă lege se poate schimba,

Dr. Gavril Sandor
din Mercurea-Ciuc.

JURISPRUDENȚA STABILITĂ DE INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Complectul pentru Ardeal și Bucovina

Secțiunea I. Ardeal

Acțiune în rezilierea unui contract. Cerere de reziliere a contractului de vânzare a unui imobil pe motiv de lezune enormă. Condițiunile cerute de § 934 C. civ. austriac. Examinarea stării de fapt în raport cu conținutul scriptelor. § 270 comb. cu § 534 al. 3 pr. civ. ungară. (Decizia No. 1385—922).

Invalidarea de contract. Cerere de invalidare a unui donațiune. din partea unei soții abandonate pentru ingratiitudine. Cazurile în care se poate admite potrivit § 948 cl. civ. austriac. Vina soției. Constațare în fapt. (Decizia 1173—921).

Secțiunea I. Bucovina

Denunțarea locațiunii. Cerere de denunțare a locațiunii făcută de proprietar pentru propriile lui trebuințe. Legea chiriilor din 1922. Caracterul ei de lege de ordine publică. Dreptul avocatului chiriș la prelungirea contractului. Abrogarea ord. min. din 1918. (Decizia No. 1388—922).

Cerere de reintegrare. Cerere de reintegrare asupra unei sentințe dată în lipsă. Neadmisibilitatea unei căi directe de atac contra sentinței, prin care a fost admisă. § 75 și 153 pr. civ. austriacă. Litigiu pentru proprietatea unei vaci. Stare de fapt neatacabilă pe calea reviziunii. § 503 pr. civ. austriacă. (Decizia No. 1378—922).

Secțiunea II. Ardeal

Crimă de omucidere. Elementele constitutive ale infracțiunii. § 301 și 306 c. pen. Stabilitatea pedepsei în cadrele art. 23, 97 și 98 c. pen. Neaplicabilitatea art. 92 din același cod. (Decizia 502—923).

Crimă de furt și tănuire. Recurs în nullitate contra rezultatului procedurii de dovedire. § 385 p. I. lit. a) Neadmisibilității. (Decizia 503—923).

Execuțiune silită. Cazurile în care poate fi admis recursul în a doua instanță. Dispozițiuni taxative. Art. 40 leg. 54—912, art. 119, 140, 194, 217 leg. 60 din 1881. (Decizia 504—923).

Denunțare calomnioasă. Imputări aduse șefului unui serviciu de cuartiruire. Veracitatea lor. Apararea inculpatului de pedeapsă. Legea 41 din 1914, art. 16. (Decizia 521—923).

Crimă de omor. Recurs contra aprecierii dovezilor. Remediul de drept neadmisibil. § 385 p. 1. pr. pen. Crimă intrând în prevederile § 279 codul penal (Decizia 522—923).

Leziune corporală. Infracțiune săvârșită în stare de iritațiune. Aplicarea § 307 p. 1 c. pen. (Decizia 523—923).

Crimă de avort. Propunerea apărătorului pentru întregirea dovezilor. Respingerea ei motivată. Recurs pe baza § 384 p. 9 c. pen. Motiv tardiv. § 385 p. 3 și 390 p. 1 pr. pen. (Decizia 524—924).

Crimă de escrocherii. Stabilitatea greșită a vinovăției. Neînvoacarea acestui motiv în a doua instanță. Neadmisibilitatea lui în recurs. Circumstanțe atenuante. § 387 p. 1 și 385 p. 3 pr. pen. § 92 c. pen. (Decizia 529—923).

Crimă de furt și tănuire. Furt de mătură din raionul unei gări. Imprejurări de fapt. Recurs contra aprecierii dovezilor. Neadmisibilitate. Neaplicare de circumstanțe atenuante când infractorul e funcționar CFR. § 38 p. 1 și 3 pr. pen. art. 92 c. pen. (Decizia 530—923)5

Secțiunea II. Bucovina

Crimă de violență publică. Amenințare cu omor. Credibilitatea depoziției martorilor. Necontrazicerea sentinței cu.

*) Ardealul Juridic No. 18 din 15 Oct. 1924 cu adnotare de V. M. D. Curentul Juridic No. 10—11 din 15 Noemb. 1924 de A. Cseanu reprodus în numărul aceasta al revistei noastre.

dosarul. Sentință completă. § 281 al. 5 pr. pen. austriacă. (Decizia 531—923).

Contrabandă vamală. Mărturisirea infractorului. Deosebire între cele declarate instanțelor vamale și cele judecătorești. Lipsă de clarificare cu dosarul. Recurs fondat. § 35 N. pr. pen. (Decizia 561—923).

Contrabandă vamală. Contrabandă de zaharină. Motivele primei instanțe adoptate de instanța de apel. Omitțiuni esențiale în dovedirea infracțiunii § 328 pr. pen. (Decizia 563—923).

Secțiunea I. Bucovina

Cărți funduare. Contract de vânzare-cumpărare a unui imobil sub condiția că vânzătorul să găsească altă casă de cumpărat. Cerere de reinotrea dovezilor în apel. Aprecierea justă a instanței de apel pe baza dovezilor primei instanțe. § 488 și 503 al. 2 pr. civ. austriacă. Motiv nedezvoltat. Nedovedirea condiției rezolutorii. § 884 și 1061 c. civ. austriac. Neaprobarea vânzării de comisiunea de trafic a pământului. Nealungirea existenței contractului. Respingerea cererii de eliberare a actului tabular. (Decizia 1387—922).

Secțiunea II. Ardeal

Contrabandă vamală. Contrabandă de bilete ale Băncii Naționale prohibite la export. Decretul 2208—920. Greșită aplicare a pedepsei închisorii prevăzută de art. 196 al. 1 din legea vămilor. (Decizia 564—923).

Crimă de furt. Recurs contra aprecierii dovezilor. — Motiv nedezvoltat. § 385 p. 1 lit. a) și b). Motive pe baza § 385 p. 2 și 3. Neadmisibilitatea propunerii lui directe în recurs. (Decizia 582—923).

SECȚIUNEA I. ARDEAL

Decizia No. 1385—922. Ardeal Dosar No. 1630—920

S'a luat în cercetare cererea de reviziune prezentată de reclamantul v. d. lui Ioan Nemenz și Ioan Nemenz junior domiciliați în Ibașfalău, contra sentinței Curții de Apel din Cluj No. C. 177/13—1922 în procesul intentat contra părților Mihail Vortmann și soția Iohanna Bierbrecher, domiciliați în Etel, pentru desființarea de contract și accesorii.

Prezintă Dl avocat Dr. Laurențiu Oanea, ca procurator al reclamantilor și Dl avocat Dr. Fr. Haas pentru părți ca substitut al avocatului Dr. Schmidt, procuratorul părților, după referatul D-lui consilier Dr. I. Nemet s'au ascultat D-nii avocați ai părților în susțineri și combateri cu cheltuieli.

Curtea deliberând asupra cererii de reviziune, și văzând sentința Curții de Apel, din care rezultă, că reclamantul au cerut desființarea contractului încheiat între părțile litigante la 27 Aprilie 1917 asupra imobilului din cartea funduare a comuniunii Așel No. 1912 în baza § 934 c. c. austriac pentru aceea, că acest imobil în epoca vânzării a valorat mai mult de două ori atât, cu prețul de cumpărare fixat în suma de cor. 28000— Curtea de Apel a constatat însă în baza probelor administrate, că reclamantul au știut și au avut deplină cunoștință despre valoarea reală a imobilului, și că la data vânzării n'a fost mai mare cu nimic valoarea acestui imobil decât prețul expus în contract, prin urmare neconstatându-se leziunea enormă, acțiunea reclamantilor a fost respinsă.

Reclamantul în cererea de reviziune afirmă, că prin expertiza efectuată s'a dovedit, că imobilul sus menționat s'a vândut cu mult mai jos de jumătate ce valora și astfel în baza § 943 c. c. a. au drept a cere desființarea contractului.

Considerând, că în reviziune starea de fapt conform § 534 alin III. proc. civ. se poate ataca numai dacă stabilirea a avut loc cu aplicarea greșită sau cu nesocotirea unei reguli de drept, ori cu de-

ducțiune evident greșită a faptului ori că este în contrazicere cu conținutul scripțelor.

Considerând, că reclamantul în petitul de reviziune absolut nu expun nici un motiv, din care s'ar putea învedera că Curtea de Apel cu violarea regulilor și normelor de drept a dat sentința supusă reviziei.

Considerând, că faptul afirmat de reclamantul în reviziune este evident în contrarietate cu starea de fapt stabilită exact de Curtea de Apel cu aprecierea dovezilor în conformitate cu § 270 pr. civ. în privința valorii obiectului în epoca vânzării și astfel reviziunea reclamantilor ca fără bază de drept nici nu poate fi luată în considerare și având în vedere, că Curtea de Apel a constatat și acela, că în cazul prezent § 934 c. c. a nu poate avea aplicare nici pentru motivul, că reclamantul în timpul vânzării au cunoscut valoarea adevărată a imobilului (§ 935) iar reclamantul nici nu atacă această parte a sentinței, de unde reese, că reviziunea înaintată cu rea credință, în consecință reclamantul au fost a se obliga conform § 543 proc. civ. și la suportarea cheltuielilor de reviziune.

Pentru aceste motive în numele legii înalta Curte nu admite cererea de reviziune prezentată de reclamantul v. d. lui Ioan Nemenz și Ioan Nemenz junior în contra sentinței Curții de Apel din Cluj No. C. 177-15—1922 și îi obligă a plăti intimajilor în termen de 15 zile și sub rigoarea execuției 350 (trei sute cincizeci) lei cheltuieli în reviziune, totodată pe avocatul reclamantilor Dr. Albert Gross, care a redactat scrisul de reviziune îl condamnă conform § 544 pr. civ. la o amendă de o sută (100) lei care sumă se va încasa și întrebuința de instanța primă conform dispozițiilor § 791 proc. civ.

Data și citită în sesiunea publică asi la 18 Decembrie 1922.

Decizia No. 1386—922. Ardeal Dosar No. 1173—921.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune intitulată de Apel și introdusă de reclamanta Valeria Chezan, contra sentinței Curții de Apel Cluj dată sub No. 1921 C. 86—17, în procesul cu intimatul Victor Tătăr, pentru invalidarea contractului.

Prezintă reclamanta asistată prin avocat Răchitan și intimatul prin Dl avocat Iosif Boca substitutul avocatului Dr. Eugen Schwimmer în baza procurilor de la dosar.

S'a ascultat referatul D-lui Consilier T. Radu și pe D-nii avocați ai părților în susțineri și combateri cu cheltuieli.

Cartea deliberând, asupra motivelor depuse în reviziune, intitulată de apel, prin care reclamanta în esență se plânge, că Curtea de Apel cu greșită interpretare a dispozițiilor §-lui 947 C. civ. austriac a adoptat acel punct, conform cărui acesta declarându-se înaintea reclamantei, care i-a fost soție că nu voiește mai departe a conviețui cu dânsa, a provocat-o ca să-i părăsească casa nu constituie așa fel de ingratitudine în urma căreia s'ar putea desface donațiunea făcută de reclamanta soție.

Având în vedere, că § 947 C. civ. determină hotărât noțiunea ingratitudinii în urma căreia donațiunea se poate revoca și anume așa fel că astfel de ingratitudine să constituie prin violarea corpului, a onoarei; a libertății sau a averii, în urma căre- ova

lări s'ar putea proceda în baza dreptului penal și că astfel Curtea de Apel cu corectă interpretare a acestui articol a aflat, că faptul intimatului atacat de către reclamantă, chiar adevărat fiind nu constituie ingrătitudine gravă din partea intimatului în sensul susmenționatului articol și anume în speșă cu atât mai puțin cu cât prin sentința cu No. 1919 C. 253—12 dată la 3 Decembrie 1919 de către judecătoria de Ocol Dej, precum și din sentința cu No. 1920 C. I. 607—5 dată în procesul de divorț ce a decurs între părți, de către Tribunalul Dej la 12 Octombrie 1920 ambele intrate în vigoare de drept, se constata în mod neîndoios că reclamanta soție a intimatului a părășit casa acestuia din urmă, fără ca aceasta să-i fi dat vre'un prilej serios pentru a întrerupe viața conjugală, mai departe, că căsătoria părților s'a desfășurat definitiv din ura reclamantei.

Considerând, că așa dară față de intimat ingrătitudine gravă în urma cărei desfacerea donațiunii cu succes s'ar putea cere, nu se poate constata și că astfel fiind instanța de apel fără violarea normelor de drept a stabilit, că privind-se chiar de donațiune actul relativ la înstrăinarea imobilelor din proces, intimatul nefăcându-se vinovat de ingrătitudine față de reclamanta, anularea acelei pe acel motiv cu succes nu se poate cere, de unde urmează, că cererea de reviziune e nefondată.

Văzând apoi și replica intimatului conținând atașare condiționată la cererea de reviziune.

Având în vedere, că aceasta sosind în registratura acestei Inalte Curți numai la 23 August 1922, adică în a doua jumătate a termenului de dezbateri.

Pentru aceste motive în numele legii Inalta Curte nu admite cererea de reviziune intitulată „Apel” introdusă de către reclamanta contra sentinței Curții de Apel Cluj, dată sub No. 1921 C. 86—17 și obliga pe reclamantă ca în termen de 15 zile sub urmarea execuției să plătească intimatului 350 (trei sute cinci zeci) lei spese în reviziune.

Replica intimatului se respinge ca tardivă.

Dată și citită în ședință publică azi la 18 Decembrie 1922.

SECȚIUNEA I. BUCOVINA

Decizia No. 1378—922. Bucovina Dosar 1503—921.

În procesul reclamantului Grigori al lui Coston Maxim din Arbire, reprezentat prin avocatul Dr. S. Linker din Suceava, în contra părților Ion al Irinei Ilieși și Maxim al lui Ștefan Niclucș-Bulgă din Arbore reprezentați prin avocatul N. Polnic din Suceava pentru restituirea unei vaci.

S'a luat în cercetare reviziunea reclamantului în contra deciziei Curții de Apel Cernăuți din 27 Mai 1921 B. 13—21. confirmatoare a sentinței tribunalului Suceava din 13 Septembrie 1920 Cg. I. 571—19 prin care nu s'a admis cererea din acțiune.

După referatul Dlui Cons. Dr. I. Nemet.

Curtea deliberând asupra motivelor de reviziune invocate conform §-lui 503 cifra 1 și 2 proc. civ. și anume:

a) asupra motivului întâi dezvoltat în sensul că fiind reînegrare cerută de părăși asupra sentinței condamnatoare date în lipsa lor conform §-lui 75 din proc. civ. inadmisibilă, admiterea cererii de reînegrare numai pentru a putea procedea în contradictoriu nula deci și întreaga procedură bazată pe un act ilegal lovită de nulitate.

Considerând, că conform §-lui 153. P. e. contra hotărârei prin care se admite cererea de reînegrare o cale pe atac nu există și că deci chiar atunci dacă admiterea cererii de astfel s'ar fi făcut într' adevăr în contrarietate cu dispozițiunile legii hotărârea respectivă fiind în sine definitivă nu se poate ataca nici pe motivul de nulitate.

Considerând, că așa examinarea procedurii asupra cererii de reînegrare în acest stadiu al procesului nu mai are loc, rămânând procedura pe care se bazează sentința sentinței întâi cum și deciziunea sentinței întâi cum și deciziunea instanței a doua scutită de nulitatea pretinsă, de unde urmează că motivul întâi nu are loc.

b) asupra motivului al doilea, defectuoasă fiind procedura în apel, când instanța de apel scăpând din vedere că reclamantul în apelul său făcut în contra sentinței întâi a combătut constatarea în fapt, că părășii ar fi dobândit proprietatea asupra vacii, care este obiectul litigiului, cumpărând-o dela Constan Flutur, care a crescut-o dela naștere, nici de cum nu s'a ocupat cu acel motiv de apel ceea ce era cu atât mai necesar, că Costan Flutur, care n'a dovedit proprietatea sa asupra animalului de prăsilă nici n'a putut să fie decât numai un antecesor suspect cum și ca părășii au trebuit să știe cumpărând ei acea vacă cu un preț minimal de 360 cor. Nu s'a discutat nici faptul că părășii acea vacă după cumpăratură au ținut-o ascunsă, ceea ce arată proveniența lucrului furat. Nu s'a constatat în fine nici vârsta vacii, constatare importantă pentru identitatea ei cu vaca pretinsă de reclamant.

Considerând, că instanța de apel gășind corectă aprecierea dovezilor administrate de către instanța întâi, a primit starea faptelor așa cum a stabilit-o instanța de apel nu s'ar fi ocupat de motivele de atacare a unor constatări.

Considerând, că aprecierea dovezilor administrate de instanțele inferioare nu mai este obiectul unui motiv de reviziune admis de lege (§ 503 proc. civ.)

Considerând mai departe că constatat fiind originea vacii din prășila lui Constan Flutur, care a și crescut-o și ținut-o până la epoca vânzării deducțiunea instanței că părășii în mod valabil au dobândit proprietatea vacii este pe deplin exactă.

Considerând, că față de părășii posesorii de bună credință reclamantul avea să dovedească un drept de posesiune mai puternic, ceea ce după rezultatul dezbaterilor în instanța întâi nu i-a succedat.

Considerând că deci nici celelalte puncte ale plângerei în reviziune nu privesc momente esențiale ale procesului, de unde urmează, că nici un viștu esențial de procedură în apel nu s'a strecurat.

Și că așa fiind deciziunea în întregime nemotivată nu se poate admite.

Considerând în fine, că luând în seamă cele expuse mai sus cu privire la expunerea motivelor de reviziune, acest mijloc de atac se arată că evident introdus cu rea credință a reprezentantului părășei reclamante în contra căruia este deci a se aplica dispozițiunea §-lui 512 din proc. civ.

Pentru aceste motive și considerând, că părășii în procedura de reviziune cheltueli n'au cerut, deci o hotărâre în această privință nu este a se da. Curtea în numele legii nu admite reviziunea și condamnă pe avocatul Dr. S. Linker din Suceava, pentru introducerea cu rea credință a scrisului de reviziune, la

o amendă de 200 (două sute) lei, care se va percepe prin îngrijirea instanței întâi și se va întrebuița conform cu dispozițiunile §-lui 220 din proc. civ. în folosul fondului săracilor din Suceava, sau în lipsa unui astfel de fond, în folosul institutului de orfani de război la Suceava.

Data și citită în Camera de Consiliu azi la 13 Decembrie 1922.

Decizia Nr. 1388—1922. Bucovina Dosar Nr. 883—1.20

În procesul reclamantei Carolina Priester din Rădăuși, reprezentată prin avocatul Dr. R. Sachter din Rădăuși în contra pârâtului Dr. Meyer Reichenberg, avocat Rădăuși, pentru denunțarea locuinței.

S'a luat în cercetare reviziunea reclamantei în contra deciziei tribunalului Suceava ca instanță de apel din 25 Iunie 1921 Bc. III. 523-8—21 confirmătoare a sentinței judecătorești Rădăuși din 6 Martie 1921. C. III. 51-8—20 prin care s'a desființat denunțarea judiciară K 7—21.

După referatul d-lui Consilier Dr. I. Németh Curtea deliberând asupra motivelor de reviziune invocate conform §-lui 503. cifra 2 și 4 din proc. civ. și onume:

a) asupra motivului de greșită aplicare a dispozițiunii § 75. din ord. min. din 26—10 1918 Nr. 381, când instanța de apel din faptele stabilite n'a putut deduce că reclamanta ca proprietară are trebuință proprie urgentă de locuința deținută de pârât, când aceasta având ca avocat un venit mare din ocupațiunea sa profesională, însă și singur este proprietar a mai multor imobile din Rădăuși și

b) asupra motivului de viciozitate a procedurii dedus din motivul întâi: Considerând, că legea din 13 Aprilie 1922 Mon. Of. Nr. 11 introducând în provinciile noi, deci și în Bucovina un sistem nou de ocrotire a chiriașilor, sistemul bazat pe prelungirea de drept a contractelor de închiriere, a derogat conform dispozițiunii din art. 4 din lege la toate ordonanțele și legile anterioare privitoare la aceeași materie și deci și la ord. min. din 26—10 1918 Nr. 381 care astăzi în Bucovina nu se mai poate aplica.

Considerând, că deși legea menționată a intrat în vigoare numai cu data promulgării sale la 13 Aprilie 1922, deci într'un timp când cauza prezentă se găsea deja în stadiul procedurii în reviziune, totuși fiind dispozițiunile legii conform art. 4 din lege, de ordine publică, aceste sunt a se aplica de fiecare instanță fără privire la stadiul în care se găsește cauza respectivă supusă judecătorești, fie cea instanță și cea supremă.

Considerând, că așa fiind, nu mai e important dacă reclamanta a putut sau n'a putut să dovedească propria trebuință urgentă de locuință, ci neimplinindu-se condițiunile art. 2 din lege, contractul de închiriere încheiat între părți conform art. 1 din lege se ține de drept prelungit până la 6 Mai 1923;

de unde urmează, că instanța de apel bine a judecat cauza și că nu s'a strecurat nici un viciu de procedură în apel și în esență nici o greșită aplicare a legii;

reviziunea neintemeiată este deci a nu se admite, iar în ce privește cheltuielile de judecată se va hotărâ conform §§-lor 41 și 50 din proc. civ.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii nu admite reviziunea și obligă pe reclamantă să plătească pârâtului până în 14 zile sub rigorarea

execuțiunii 215 (donăsite cincisprezece).

Data și citită în Camera de Consiliu azi, la 18 Decembrie 1922.

SECȚIUNEA II. ARDEAL

Decizia 502—1923.

Ardeal

Dosar 2812—1922.

S'a luat în cercetare cauza: crima de omor contra acuzatului Ioan Moldovan.

Se constată, că în cauza prezentă Tribunalul a pronunțat sentința sub No. 272 7—1922 că în urma apelului declarat de părți Curtea de Apel Cluj a dat sentința sub No. 1040/9—1922, cum și aceea că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatorul și apărătorul.

În lipsa părților. Auzindu-se raportul Dlui Consilier Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. General. Curtea deliberând:

1. Asupra motivului de casare invocat de apărător.

Violarea art. 385 punct 1 b) și 2, pr. pen. prin calificarea greșită a infracțiunii și nerespectarea limitelor de pedeapsă la măsurarea aceleia.

Având în vedere că din starea faptică constată în fond reiese că infractorul a aplicat victimei o lovitură de par în cap în urma căruia acesta a decedat după două zile, iar vătămatului Gh. Cantă Supuc l-a cauzat leziuni trușești care s'au vindecat în decurs de 20 zile.

Având în vedere că toate acestea le-a săvârșit fără îndoială intenționat însă nu sunt indicii din care s'ar putea constata că scopul infractorului a fost stingerea vieții.

Având în vedere că astfel fiind faptele constatate înfrunesc elementele infracțiunii prevăzute în art. 306.301 c. pen., iar pedeapsa e dată cu respectarea limitelor prevăzute de lege.

Curtea află aceste motive de nebazate.

2. Asupra motivelor invocate de apărare: Violarea art. 385 punct. 2 și 3 pr. pen. prin stabilirea pedepsei greșită și omiterea eronată a aplicării art. 92 c. pen. la darea pedepsei.

Având în vedere că art. 306 c. pen. prevede o pedeapsă de până la 10 ani muncă silnică, iar art. 302 c. pen. un an închisoare corecțională și cu aplicarea art. 621—920 C. Dirig. 5000 lei amendă cu toate acestea pedeapsa s'a stabilit în cadrele art. 25 și 97 punct, 98 c. pen. la doi ani șase luni muncă silnică deci în cadrele legii.

Având în vedere că circumstanțele atenuante nu sunt de o atare ponderosită încât ar implica aplicarea art. 92 c. pen. la darea pedepsei; Curtea află și aceste motive de nebazate.

Pentru aceste motive Curtea, în numele legii respinge recursul făcut de Procuror și de apărătorul acuzatului Ion Moldovan contra sentinței Curții de Apel Cluj No. 1040—1922.

Data și pronunțată în audiență publică, ținută la 26 Februarie 1923.

Decizia 503—1923.

Ardeal

Dosar 3973—1922.

S'a luat în cercetare: crima de furt și tănuire contra acuzatului Gheorghe Roștaș.

Se constată că în cauza prezentă Tribunalul Oradea-Mare a dat sentința No. P. 1567/13—1922, care fiind apelată de acuzat și apărător Curtea de Apel Oradea-Mare a dat sentință No. P. 885—1833/16

contra căruia a înaintat recurs de nulitate apărătorul acuzatului.

În lipsa părților, văzând că termenul s'a afișat conform legii, s'a ascultat raportul Dlui Consilier Dr. St. Pop; s'a ascultat Dl Proc. Dr. Silviu Popp, deliberând asupra motivului unic de casare. Nulitatea bazată pe punct. 1, lit. a) al §-ului 385 pr. pen. că adică nu subsistă infracțiune, Curtea, considerând că acest motiv de casare este îndreptat contra rezultatului procedurii de dovedire, ori aceasta scapă de sub controlul instanței superioare, de ei, motivul acesta de recurs este inadmisibil și urmează să fie respins.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul de nulitate al apărătorului acuzatului Gheorghe Roștaș contra sentinței Curții de Apel Oradea-Mare Nr. P. 885.16—1922.

Data și citită în ședința publică azi 26, Februarie 1923.

Decizia 504—923.

Ardeal

Dosar 3172—922.

S'a luat în cercetare cauza de sechestru judiciar a urmăriților Ioan Epure și Peter Riesz contra urmăriților Ludovic Marosi.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Lugoj a pronunțat încheierea sub No. 1-18 și 1-24 C I—1921, prin care a ordonat sechestru judiciar că în urma recursului declarat de urmărit Curtea de Apel Timișoara a dat încheierea sub No. 143-30 C II—1922, prin care infirmând hotărârea atacată respinge cererea de sechestru, cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen de asemenea urmăritul grayaminând motivarea hotărârei dată de instanța de apel.

În lipsa părților. Anzindu-se raportul Consil. N. Stănilă.

Curtea deliberând. Având în vedere, că art. 40 al. 4 Leg. 54:1912 stabilește regula, că întrucât legea nu dispune altcum (1881:60) a exclus recursul dat contra unei hotărâri adusă în a doua instanță „în materie de execuție” afară de cazul când e vorba de ordonarea execuției sau al sechestrului cum și în cazul prevăzut în ai. 3 art. 40 Leg. 54:1912 în care din urmă caz e admis recursul chiar și dacă hotărârea e confirmătoare.

Având în vedere că art. 119, 140, 199, 217 Leg. 60:1881 înșiră taxative cazurile în care e admis recursul dat contra unei hotărâri de a doua instanță.

Având în vedere că în speță nu obvine nici unul din cazurile înșirate ca excepțiune fiind vorba de o hotărâre dată deși în a doua instanță și infirmătoare însă obiectul recursului nu-l formează chestiunea ordonării sechestrului ci acela află de vătămătoare numai unde susțineri din motivele acelei hotărâri care în fond e dată în sensul intereselor recursului.

Având însă în vedere că atât din textul art. 40 Leg. 54:1912 cât și din scopul urmărit de legiuitor care e de a restrânge după posibilitate dreptul oricărui căi de atac în materie de execuție contra unor hotărâri date în a doua instanță, — rezultă afară de orice îndoială, că o hotărâre dată în apel în materie de execuție sau sechestru nu poate fi atacată cu recurs numai pe temeiul că motivarea acelei hotărâri nu-i convine părții cu atât mai puțin cu cât acele motive nu au autoritatea unui lucru judecat (res judi-

cata) deci nici nu fi vătămătoare pentru recurenți — în consecință.

Curtea află acest motiv de inadmisibil. Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul făcut de Ludovic Marosi contra încheierii Curții de Apel Timișoara No. 143-30 C 2—1922.

Data și pronunțată în ședința publică jnută la 26 Februarie 1923.

Decizia 521—923.

Ardeal

Dosar 2932—922.

S'a luat în cercetare cauza: delict de calomnie contra acuzatului Carol Jahoda.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Cluj a pronunțat sentința sub No. 1704-7—1921, că în urma apelului declarat de acuzat și apărător, Curtea de Apel Cluj a dat sentință sub No. 495-11—0922, cum și acela că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen vătămător.

În lipsa părților. Anzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând asupra unicului motiv de casare: Violarea art. 385 pct. 1 a) pr. pen. prin achitare în mod greșit a infractorului.

Având în vedere că instanțele de fond au constatat faptul, că infractorul s'a declarat referitor la vătămătorul șef serviciului de incuarteruire cu ocaziunea controlului de locuințe, că nu-i pesă de Tiplea Tipleștilor, mai bine și-ar controla locuința sa, deoarece are un bon fals cum că ar avea în curțir un student, pe când în realitate nu are, cum și acela că tot el a dat jos încă un șef funcționar dela acel serviciu.

Având în vedere că instanțele au constatat și acela că a avea că camera indicată nu era locuință de tânăru amintit în bonul de rechiziție.

Având în vedere că astfel fiind cele susținute de infractor sunt considerate de adevărate, deci conf. art. 16 Leg. 41:1914 urmează a fi apărat acuzatul de pedeapsa în consecință.

Curtea află acest motiv de nebazat. Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul făcut de vătămător contra sentinței Curții de Apel Cluj No. 495-11—1922.

Data pronunțată în audiența publică jnută la 27 Februarie 1923.

Decizia Nr. 522—923

Ardeal

Dosar Nr. 2934—872

S'a luat în cercetare cauza: crima de omor contra acuzatului Dumitru Muntean.

Se constată, că în cauza prezentă Trib. Sibiu a pronunțat sentința sub Nr. 1993-21—1919, că în urma apelului declarat de acuzat Curtea de Apel Cluj a dat sentința sub Nr. 1219-31—1921, cum și acela că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatul și apărătorul.

În lipsa părților anzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Prec. Gen. Curtea deliberând asupra motivului de casare:

1. Violarea art. 385 pct. 1 a) pr. pen. prin stabilirea greșită a vinovatei.

Având în vedere că din modul declarării remedii de drept cum și din actele din dosar reiese, că acest recurs e îndreptat contra aprecierii dovezilor ceea ce fiind un drept suveran al instanțelor de fond scapă de controlul celei de revizuire.

Curtea află acest motiv de inadmisibil.

2. Violarea art. 385 pct. 1 b) proc. pen. prin calificarea greșită a vinovăției.

Având în vedere că conform stărei faptice constatate infractorul a îndreptat mai multe împușcături în ușa încuiată a vătămatului având cunoștință despre acea că îndosul ușei se află un individ, astfel lovind mortal pe vătămat.

Având în vedere că astfel fiind e fără îndotăală că infractorul a lucrat dolosiv fie chiar și numai un dol eventual deci fapta întrunește toate elementele crimei de omor prevăzută în art. 279 C. Pen. deci Curtea află acest motiv de nebazat. Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul făcut de Dumitru Muntean și apărător contra sentinței Curții de Apel Cluj No. 1219—31—1921.

Dată și pronunțată în audiență publică în ziua la 27 Februarie 1923.

Decizia 523—923

Ardeal

Dosarul 2959—922

S'a luat în cercelare: crima de leziune corporală gravă contra acuzatului Toma Teofan.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Alba-Iulia a dat sentința sub No. P. 1101—31—1921, care fiind apelată de procuror, acuzat și apărător Curtea de Apel Cluj a dat sentința No. 650—36—1922 P. contra căreia a înaintat recurs de nulitate acuzatul și apărătorul.

În lipsa părților, văzând că termenul s'a afișat conform legii. S'a ascultat raportul Dlui Consilier Dr. A. Pop, s'a ascultat Dl. Procuror Dr. S. Pop.

Deliberând asupra motivelor de casare:

- a) Nulitatea bazată pe punctul 1 lit. a) al §-lui 385 pr. pen. că nu subsistă infracțiune.
- b) Nulitatea bazată pe punctul 1 lit. b) al §-lui 385 pr. pen. că infracțiunea este greșit calificată.
- c) Nulitatea bazată pe punctul 3 al §-lui 385 pr. pen. că nu s'a aplicat §-ul 92 al cod. pen. despre împrejurările atenuante.
- d) Acuzatul declară nulitate pe motiv, că nu se simte vinovat.

Curtea considerând, că nulitatea menționată sub prețul a) precum și cea anunțată de acuzat personal, vizează rezultatul aprecierii dovezilor, ori acest motiv de recurs necăzând sub controlul instanței superioare, ca inadmisibil urmează să fie respins.

Considerând, că conform stabilirii Curții de Apel acuzatul a comis infracțiunea în stare de iritațiune fiind prins de grumaz de victimă, deci conform alinutului 1 al §-ului 307 calificațiunea infracțiunii fiind corespunzătoare, motivul respectiv de casare ca nefondat urmează să fie respins.

Considerând că Curtea de Apel a stabilit după convenirea împrejurărilor atenuante și agravante și acea, că acuzatului nu i-se poate aplica §-ul 92, motivul neaplicării acestui § ca nefondat urmează să fie respins.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul de nulitate al acuzatului Toma Teofan și al apărătorului său contra sentinței Curții de Apel Cluj No. 650—36—1922 P.

Dată și citită în ședință publică azi, la 27 Februarie 1923.

Decizia 524—923

Ardeal

Dosar 1414—922

S'a luat în cercelare crima de avort contra acuzatei Sladek Elisabeta, Eva Riezer, Barbare Ciurai, Ana Getzi și Ana Fröhlich.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Lugoj a dat sentința No. 1208, care fiind apelată de procuror și toate acuzatele Curtea de Apel Timișoara a dat sentința No. 22—14—1922, contra căreia a înaintat recurs de nulitate acuzatele și apărătorul.

În lipsa părților. Văzând că termenul s'a afișat conform legii. S'a ascultat raportul Dlui Consil. Dr. A. Pop. S'a ascultat Dlui Procuror Dr. S. Popp.

Deliberând, asupra motivelor recursului de nulitate la care s'au alăturat și acuzatele Eva Riezer, Barbara Ciurai, Elisabeta Sladek și Ana Getzi.

a) Nulitate bazată pe punctul 9 al §-lui 384 pr. pen. că s'a disconsiderat propunerea apărătorului respingându-se întregirea dovezilor.

b) Nulitatea bazată pe punctul 1 lit. a) al §-lui 385 pr. pen. că nu subsistă infracțiune.

c) Nulitatea bazată pe punctul 3 al §-lui 385 pr. pen. că nu s'a aplicat §-ul 92 al codului penal despre împrejurările atenuante.

Curtea, având în vedere că Curtea de Apel a respins propunerea apărătorului pentru întregirea dovezilor și această respingere a motivat-o cu acea, că întregirea intenționată nu este esențială, deci că nefondat recursul acesta urmează să fie respins.

Având în vedere că nulitatea bazată pe punctul 1 lit. a) al §-lui 385 pr. pen. vizează rezultatul procedurii de dovedire, care însă scapă de controlul instanței superioare deci și acest motiv de recurs ca inadmisibil urmează să fie respins.

Având în vedere că nulitatea bazată pe punctul 3 al §-lui 385 în apelată n'a fost invocată acum cu tardivă, deci inadmisibilă conf. alin. 1 al §-lui 390 al proc. pen. urmează să fie respinsă.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul de nulitate al acuzatei Eva Riezer, ș. a. contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. P. 22—11—1922.

Dată și citită în ședință publică azi 27 Februarie 1923.

Decizia 529—923

Ardeal

Dosarul 2816—923

S'a luat în cercelare cauza: crima de escrocherie contra acuzărilor Bela Freifeld, Francisc Mathé și Arpad Seiler.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Oradea Mare a pronunțat sentința sub No. 3241—16—1920, că în urma apelului declarat de acuzatorul public și acuzatul Bela Freifeld cu apărător. Curtea de Apel Oradea Mare a dat sentința sub No. 511—23—921, cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatul Bela Freifeld și apărătorul său.

În lipsa părților, auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând, asupra motivului de casare invocat de acuzat.

Violarea de lege prin stabilirea greșită a vinovăției.

Având în vedere că contra sentinței date de instanța primă a declarat acuzatul apel numai din cauza mărimii pedepsei în consecință chestia punibilității a ajuns conf. art. 387 al. Pr. pen. deja acolo definitivă.

Având în vedere că astfel fiind nici hotărârea instanței de apel, care nu e alta decât confirmarea celei de întâi — nu mai poate fi atacată pe chestia punibilității deci Curtea află acest motiv de inadmisibil.

2. Violarea art. 385 Pct. 3 Pr. pen. prin omiterea aplicării art. 92 c. pen. la darea pedepsei invocată de acuzat și apărător.

Având în vedere că circumstanțele atenuante nu sunt atât de ponderoase față de starea de cumul a faptelor încât ar fi motivată reducerea pedepsei prin aplicarea art. 92. C. pen.

Curtea află acest motiv de nebazat.

Pentru aceste motive, Curtea în numele legii, respinge recursul făcut de acuzatul Bela Freifeld și apărător contra sentinței Curții de Apel Oradea-Mare No. 511—23—921.

Data și pronunțată în audiență publică ținută la 28 Februarie 1923.

Decizia 530—923

Ardeal

Dosar 5199—922

S'a luat în cercetare crima de furt și tănuire contra acuzaților Mihail Csiszier, Alexandru Keresztes și Simion Nevelits.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Turda a dat sentința No. P. 753—8—1921, care fiind apelată de Procuror, acuzat și apărător Curtea de Apel Cluj a dat sentința No. P. 649—10—1922 contra căruia a înaintat recurs de nulitate acuzării, Csiszier Mihail, Alexandru Keresztes și apărătorul pentru toți trei acuzați.

În lipsa părților. Văzând că termenul s'a afișat conform legii. S'a ascultat raportul Dlui Consil. Dr. A. Pop. S'a ascultat Dl. Procuror Dr. Silviu Popp.

Deliberând, asupra motivelor de casare:

a) Nulitatea bazată pe punctul 1 lit. b) al §-lui 385 proc. pen. că infracțiunea este greșit calificată.

b) Nulitatea bazată pe punctul 3 al §-lui 385 proc. pen. că nu s'a aplicat paragraful 92 al codului penal, despre împrejurările atenuante, motive invocate de apărătorul special în favorul acuzaților Mihail Csiszier și Alexandru Keresztes, care s'a alăturat la acest recurs de nulitate.

c) Nulitatea bazată pe punctul 1 lit. a) al §-lui 385 proc. pen. că nu subsistă infracțiune.

d) Nulitatea bazată pe punctul 3 al §-lui 385 pr. pen. că nu s'a aplicat paragraful 92 al codului penal despre împrejurările atenuante, motive invocate de apărătorul special în favorul acuzatului Simion Nevelits.

Curtea având în vedere că acuzații de rândul prim și al doilea au predat, că măturile pe care le-ar fi aflat în reionul gărei, împreună le-au adus la locuința lui Csiszier, prin asta au comis furtul, nefiind admisibilă dispozițiunea, că o așa mare cantitate să lapede, ori să piardă cineva și astfel să iasă acele obiecte de sub dispozițiunea adevăratului proprietar, ori încredințatul aceluia, prin urmare calificarea de furt a faptului acestor acuzați este corespunzătoare și motivul respectiv de recurs că nefondat urmează să fie respins.

Având în vedere că nulitatea invocată în numele acuzatului Simion Nevelits, pentru că nu ar putea subsista infracțiune, este inadmisibilă și urmează să fie respinsă, pentru că se îndreaptă contra aprecierilor dovezilor, care însă scapă de sub controlul instanței superioare.

Având în vedere că nulitatea neaplicării paragrafului 92 este nefondată și urmează să fie respinsă, pentru că motivele invocate de acuzați nu pot fi admise, înbărbătând astfel pe funcționarii CFR la decimarea mărfurilor încredințate CFR pentru transport, iar pe negustorii, să profite de aceste infracțiuni.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul de nulitate al acuzaților Mihail Csiszier și alții contra sentinței Curții de Apel Cluj cu No. P. 649—10—1922.

Data și pronunțată în ședință publică azi 28 Februarie 1923.

Decizia 551—923

Bucovina

Dosar 857—923

S'a luat în cercetare cauza penală în contra acuzatului Teodor Rac, pentru crimă de violență publică prevăzută în §-ul 99 cod. pen., recursul de nulitate făcut de către acuzatul în contra sentinței Tribunalului Cernăuși din 13—II—1922 Vr IV 4020—21, prin care a fost condamnat să sufere pedeapsa de carceră grea prin 6 luni.

S'a ascultat raportul Dlui Consil. Dr. C. Chișelișă. S'a ascultat Dl. Proc. Dr. Silviu Popp.

Deliberând asupra motivelor de recurs.

1. Că motivele sentinței sunt în contradicție cu dosarul bazându-se pe dispozițiunile martorului Clement Bobinski adaugă, considerându-se și celelalte probe administrate, deși din procesul verbal al ședinței de judecată reiese, că în privința amenințării nu s'a administrat nici o altă probă (§-ul 281 al. 5 proc. pen.)

2. Că motivele sentinței sunt incomplete, căci Tribunalul n'a considerat faptul că martorul Clement Bobinski trăește în dușmănie cu acuzatul (§-ul 281 al. 5 proc. pen.)

Curtea având în vedere, că la ședința de judecată au fost administrate și alte probe afară de ascultarea martorului Clement Bobinski și s'a dat citire proceselor verbele propuse în actul de acuzare.

Având în vedere că probele acestea, deși nu se referă direct la faptul, că acuzatul ar și amenințat cu omor pe Clement Bobinski sunt potrivite de a caracteriza persoana acuzatului și sprijinesc credibilitatea depozițiilor martorului Clement Bobinski făcută sub jurământ.

Considerând, că așa dară nu se poate susține cu drept, că motivele sentinței ar fi în această privință în contradicție cu dosarul.

Având în vedere că motivele sentinței amintesc chiar în mod expres, că martorul Clement Bobinski trăește în dușmănie cu acuzatul, nu se poate zice așa dară că instanța de fond n'ar fi luat în considerare și circumstanța aceasta, deci ce urmează că sentința nu este nici incompletă și că invocarea nulității prevăzută în §-ul 281 al. 5 pr. pen. nu este întemeiată.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul de nulitate făcut de către acuzați în contra sentinței Trib. Cernăuși din 13—11—1922 Vr. IV 4020—21.

Data și citită în Camera de Consiliu la 28 Februarie 1923.

Decizia 561—923

Ardeal

Dosar 2684—922

S'a luat în cercetare cauza: contrabandă vamală contra inculpatului Alexandru Zeisley.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Arad a pronunțat sentința sub No. 2204—16—1920, că în urma apelului declarat de acuzator, acuzat și apărător Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No. 339—20—1922, cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen apărătorul special.

În lipsa părților. Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând, având în vedere că din actele din dosar reiese că e diferență esențială între mărturisirea făcută de înfractor înaintea instanțelor vamale și cele judecătorești, fără ca această deosebire să fi fost clarificată mai departe, că hotărârea dată de Trib. Arad No. 3132—921 în materie de contrabanda vamală a fost casată cu trimitere fără ca să se fi procurat acel dosar din care s'ar putea constata eventual elementele esențiale de punibilitate sau nevinovăție spre clasificarea acestor împrejurări.

Curtea află că obvine cazul prevăzut în art. 35 N. Pr. Pen.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, admite recursul făcut de apărător contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. 339—20—1922 casează această hotărâre trimetând dosarul acestei instanțe pentru a judeca din nou.

Dată și pronunțată în audiență publică ținută la 2 Martie 1923.

Decizia 565—923.

Ardeal

Dosar 2714—922.

S'a luat în cercetare cauza: de contrabandă vamală contra acuzatului Ludovic Friedmann.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Timișoara a dat sentința No. 508-2—1922, contra căreia a înaintat recurs de nulitate acuzatul și apărătorul.

În lipsa părților văzând că termenul s'a așfșat conform legii. S'a ascultat raportul dlui Consil. Dr. A. Pop. S'a ascultat dl. Procuror Dr. Silviu Popp.

Deliberând asupra unicului motiv de casare. Nulitatea bazată pe punctul 1 lit. a) al §-lui 385 pr. pen. că adică un subsistă infracțiune.

Curtea considerând că, conform §-ului 328 pr. pen. în motivarea sentinței trebuie dezvoltat, că instanța care fapte și din ce cauză le ține de dovedite ori nedovedite, dar sentința tribunalului pe care Curtea de Apel o-a acceptat adoptându-i în totul motivele acestei dispozițiuni imperativă a legii, citate mai sus nu corespunde, întru cât în contra afirmațiunei acuzatului, că el a fost de bună credință neștiind că pachetul expediat de o persoană a treia din Viena pe numele lui conține și zaharină, face numai constatarea, că aceasta nu pare verosimil, și alegațiunea sa se consideră, ca nefondata urmând a se privi ca stare, căci a știut mai dinainte, cei i-se trimete de cumnatul (recte frate său) din Viena, dar că din ce cauza privește ca neverosimilă afirmațiunea acuzatului și stabilește, că a știut mai dinainte, ce i-se trimete din Viena, despre asta nu face pomenire.

Considerând că astfel fiind, aplicarea corespunzătoare a dispozițiunilor legii penale nu se poate face.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii admite din oficiu recursul de nulitate al acuzatului Ludovic Friedmann și al apărătorului în sensul §-ului 35 al legii 1411 din 1914 și casând sentința de Apel Timișoara No. M. 633-5—1922 e introdusă ca după pertractarea cauzei cu privire la cele dezvoltate să aducă seniință nouă.

Dată și citită în ședință publică azi 2 Martie 1923.

SECȚIUNEA I. BUCOVINA

Decizia No. 1387—922

Bucovina

Dosar 369—922

În procesul lui Ulasi al lui Vasile Lemko din Rușii-Moldoviței reclamant reprezentat prin avocatul Nicu Coralioschi din Câmpu-Lung în contra părții Oița Montag căs. Serner din Rușii-Moldoviței pentru eliberarea unui act tabular.

S'a luat în cercetare reviziunea părții în contra deciziunei tribunalului Suceava din 22 Mai 1922 Bc III 196—22—16 confirmătoare a sentinței judecătorei Câmpu-Lung din 17 Decembrie 1920 6-III 2—20—11 prin care s'a hotărât conform cu cererea din acțiune.

După referatul Dlui Consilier Dr. I. Nemet.

Curtea deliberând, asupra motivelor de reviziune invocate conform §-lui 503 cifra 2, 3 și 4 din P. c. și anume:

asupra motivului întâi dezvoltat în sensul că instanța de apel refuzând reînnoirea în apel a dovezilor administrate în instanța întâi a omis clasificarea faptelor esențiale în proces, adică că contractul de vindere, pe care se întemeiază cererea reclamantului, a fost încheiat de către părâta numai sub condițiunea că va găsi o altă casă de cumpărat, ceea ce s'ar fi putut deduce și din depunerile martorilor, care nu se contrazic depunerile părții la interogatoriu, cum și din faptul susținut că convențiunea părților până în 14 zile avea să fie fixată în scris la cancelaria comunală din Rușii-Moldoviței, ce de altcum n'ar fi fost necesar, fiind activitatea autoritășilor din Câmpu-Lung în epoca încheierii contractului în primăvara anului 1919 deja restabilită.

Reînnoirea dovezilor din instanța întâi avea să fie făcută chiar și pentru a putea supune cauza dispozițiunei §-lui 8, 79 cifra 4 din codul civil dovedit fiind că părâta săvârșit vânzarea imobilului cu un preț mult mai jos de valoarea adevărată a lui.

În fine n'a cercetat instanța, că contractul de vindere despre care e vorba, nici când n'a fost aprobat de comisiunea agrară.

Considerând, că fiind aprecierea, ce a atribuit-o judecătorul întâi dovezilor administrate de el nemijlocit în sentința instanței întâi amănunțit și în mod logic motivată, împrejurarea că instanța de apel examinând cauza n'a aflat de util a reînnoi acelea dovezii, ci fiind faptele esențiale complect stabilite a supus acele fapte neschimbat deciziunei sale. nu poate să constituie viciul de procedură esențial în sensul §-lui 503 cifra 2 P. c. fiind proceuleul instanței de apel în conformitate cu dispozițiunea §-lui 488 P. c. care lasă la aprecierea instanței de apel, dacă după împrejurările cazului în speță găsește reînnoirea dovezilor instanței întâi de necesar sau nu.

b) Asupra motivului al doilea care combătându-se în reviziune numai exactitatea aprecierii dovezii testimoniale, cea ce în stadiul de reviziune nu se mai admite — nefiind legalmente dezvoltat nu se poate lua în seamă.

c) Asupra motivului al treilea dezvoltat în sensul, că după reînnoirea dovezilor în apel s'ar fi putut constata că contractul de vindere într'adevăr s'a încheiat între părți sub condițiunea rezolutivă, dacă reclamanta va găsi să cumpere o altă casă ei corespunzătoare, că neimplinindu-se această condițiune, contractul este a se considera neîncheiat, cum și că ulterior ambele părți au necunoscut desființarea acelui contract, greșită e și aplicarea §-lui 884 C. c. când instanța de apel din faptul, că părțile au convenit ca contractul de vindere să fie la cancelaria comunală din Rușii-Moldoviței redactat în scris n'a putut să de ducă la convențiunea formei scrise a contractului, greșită e și aplicarea legii în dispozițiunile ordonanței din 2 VIII. 1915 Nr. 234 când instanța de apel a stabilit valabilitatea contractului în-

cheiat asupra vinderei unui imobil rural, deși aceasta n'a fost aprobat de comisiunea pentru traficul cu pământ.

Considerând că asupra motivului de revizuire invocat conform §-ului 503 cifra 4 este a se judeca pe baza faptelor stabilite în mod neîndoelnic și stabilit fiind că contractul de vindere s'a încheiat între părți necondiționat de rezerva prefinsă de reclamantă, dacă dausa va găsi să cumpere o altă casă ei corespunzătoare, pârâta cu plin drept căci în conformitate cu dispozițiunea §-lui 1061 cod. civ. a fost condamnată în a îndeplini obligațiunea ei din contract prin predarea legitimă a imobilului.

Considerând că neputându-se stabili că părțile ar fi convenit asupra firmei scrise cu o condițiune a existenței contractului despre o vilioșitate a valabilității în sensul §-lui 884 din cod. civ. nici vorbă nu poate să fie.

Considerând că nici faptul că contractul de vîndere până astăzi n'a fost aprobat de către comisiunea pentru traficul pământului nu atinge existența contractului dar nici admisibilitatea cererei din acțiune și că deci neputându-se menține obiecțiunile juridice din revizuire și fiind de altfel deciziunea atacată a instanței a două și din punct de vedere juridic exactă și corespunzătoare unei drepte aplicări a legii, de unde urmează că reviziunea în întregime nefondată nu se poate admite, pentru aceste motive și neavând nevoie de a hotărî asupra cheltuelilor de judecată nesocotite de către partea adversă.

Curtea în numele legii nu admite reviziunea.

Data și citită în Camera de Consiliu azi, la 18 Dec. 1922.

Decizia 564—925

Ardeal Dosar 2715—922

S'a luat în cercetare cauza de contrabandă la legea Generală a Vămilor contra lui Kun Ladislau și alții.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Arad a pronunțat sentința sub No. 5361—3—1921 că în urma apelului declarat de Procurorul Trib. Arad și de acuzata Maria Kun și apărătorul ei, Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No. 1157—7—1921 cum și acela că contra acestei hotărâri a făcut recurs în cauzele acuzata și apărătorul ei în termen.

Auzindu-se raportul Consil. Const. Gh. Rătescu și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând, asupra motivului de casare prevăzut de art. 385 punct. 2.

Având în vedere că recurența este acuzată că ar fi comis furtul de contrabandă la legea Generală a Vămilor prin acela că în ziua de 15 Oct. 1921 s'a găsit asupra ei la Vama Curtici ascunși în căptușea la corsetului suma de lei 21.560 în bilete ale Băncii Naționale, contravînd astfel Decretului Lege No. 2208 public în M. Ofic. No. 33—920 care prohibă lei la export.

Având în vedere că Tribunalul făcând în cauză aplicarea art. 196 din Legea Glă a Vămilor a condamnat pe acuzata Maria Kun la 6 luni închisoare corecțională iar Curtea de Apel din Timișoara găsind că în favoarea ei nulitează circumstanțele atenuante în măsură mai mare, îi reduce pedeapsa la trei luni închisoare.

Având în vedere că art. 196 al. 1 L. Gen. a Vămilor prevede pedeapsa închisoarei pentru contrabanda de mărfuri prohibită la import sau export.

Având în vedere că întrucât acest articol nu prevede pedeapsa închisoarei pentru importul sau exportul de monedă, rău instanța de fond a aplicat

dispozițiunile acestui articol comdamnând pe recurent la trei luni închisoare pentru faptul că ar fi încercat a scoate din țară suma de lei 21.560 m. biletele ale Băncii Naționale și deci din acest punct de vedere motivul de recurs invocat este fondat și urmează a fi admis ca atare absolvându-se recurentul de pedeapsa la care e condamnat.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, admite recursul făcut de acuzata Maria Kun în contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. 1157—7—1921.

Casează această sentință și absolvă pe acuzata Maria Kun în baza art. 326 p. 1 Pr. Pen.

Data și pronunțată în audiență publică în ziua la 2 Martie 1923.

Decizia 582—923.

Ardeal

Dosar 2914—922.

S'a luat în cercetare: crima de furt contra acuzatului Adam Soimu, Talia Soimu, Ana Mezinca, Ignatie Lövenfeld și alții.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Lugoj a dat sentința No. P. 1561-44—1919 care fiind apelată de acuzaji Curtea de apel Timișoara a dat sentința No. P. 370-48—1922 contra căreia a înaintat recurs de nulitate acuzaji.

În lipsa părților văzând că termenul s'a afișat conform legii. S'a ascultat raportul dlui Consil. dr. A. Pop. S'a ascultat dl. Procuror Dr. Popp.

Deliberând asupra motivelor de casare.

a) Nulitatea bazată pe pct. 1 lit. a) al §-lui 385 pr. pen. că adică nu subsistă infracțiune.

b) Nulitatea bazată pe pct. lit. b) al §-lui 385 pr. pen. că adică infracțiunea nu este bine calificată.

c) Nulitatea bazată pe punctul 2. al §-lui 385 pr. pen. că la măsurarea pedepsei nu s'au observat cadrele legale.

d) Nulitatea bazată pe pctul 3 al §-lui 385 pr. pen. că nu s'a aplicat §-ul 92 C. p. despre împrejurările atenuante, — motive la care sunt a se considera ca atașaji și acuzaji Adam Soimu, Talia Soimu, Ana Mezinca și Ignat Lövenfeld.

Curtea considerând, că nulitatea bazată pe punctul 1 lit. a) al §-lui 385 pr. pen. vizează aprecierea dovezilor, care însă scapă de sub controlul instanței superioare, deci acnst motiv de recurs ca inadmisibil, urmează să fie respins.

Considerând, că admitându-se culpabilitatea acuzajilor, în cazul concret, motivul bazat pe pctul 1. lit. b) este nemotivat și urmează să fie respins.

Considerând că apărătorul acuzajilor: Ana Mezinca, Talia și Adam Soimu, avocatul Izidor Tenner înaintea tribunalului n'a invocat nulitatea prevăzută în punctul 2 al §-lui 385 pr. pen. invocarea acestei nulități contra sentinței Curții de Apel din partea nulității este inadmisibilă, iar din partea acuzatului Inat Löwenfeld și al apărătorului său este nefondată și ca atare urmează să fie respinsă.

Considerând, că nulitatea bazată pe punctul 3 al §-lui 385 pr. pen. nu este cu nimic motivată, din partea acuzajilor Ana Mezinca, Talia și Adam este nefondată iar din partea acuzatului Löwenfeld, ne fiind invocată înaintea Tribunalului este inadmisibilă și urmează să fie respinsă.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul de nulitate al acuzajilor Adam Soimu, Talia Soimu, Ana Mezinca și Ignat Löwenfeld contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. 370-48-922.

Data și citită în ședință publică la 5 Martie 1923.

Comentariul Codului civil Austriac

(Urmare)

CAPITOLUL X.

Penalități

Art. 48. Se vor pedepsi cu amendă dela 50—500 lei administratorii, conducătorii sau mandatarul special al unui sindicat profesional care a călcat vreuna din dispozițiile prohibitive ale legii de față, precum și aceia cari au făcut în mod nesincer arătările cerute de art. 7, și anume cele privitoare la conținutul statutelor și al actului constitutiv, precum și cele privitoare la numele și calitatea persoanelor însărcinate cu administrarea sau conducerea sindicatului.

Art. 49. — Se vor pedepsi la fel administratorii sau conducătorii unui sindicat profesional cari nu s'au conformat dispozițiilor din art. 16 și 29 ale prezentei legi.

Art. 50. — Se vor pedepsi cu amendă dela 100—500 lei administratorii sau conducătorii unui sindicat profesional cari nu s'au conformat dispozițiilor din art. 23 al legii de față.

Art. 51. — Pentru neîndeplinirea formalităților prevăzute la art. 43, vinovații se vor pedepsi cu amendă dela 25—50 lei.

Art. 52. Membrii fondatori, administratorii sau conducătorii unui sindicat profesional, ce ar continua să funcționeze sau cari s'au reconstituit pe aceeaș bază după hotărârea de dizolvare pronunțată de justiție, se vor pedepsi cu amendă dela 300—2000 lei și cu închisoare dela 15 zile până la un an, sau cu una din acesta.

Se va pedepsi în acelaș fel persoana, care a înlesnit cu știință, prin orice mijloc, reunirea membrilor unui sindicat profesional dizolvat prin hotărârea justiției.

Art. 53. — Ori cine se va dovedi că prin violențe, amenințări, refuz de primire în lucru sau concedieri, daruri sau promisiuni, a adus o vătămare exercițiului dreptului de liberă asociere profesională pentru scopurile și limitele prevăzute de această lege, împiedicând sau obligând pe una sau mai multe persoane de a face parte sau de a ieși dintr'un sindicat profesional, se va pedepsi cu amendă dela 100—1000 lei și cu închisoare dela 15 zile

până la 3 luni, sau cu una din acestea, fără prejudicierea dreptului la daune-interese, pe cari cel vătămat este în drept a le reclama.

Art. 54. În caz când un sindicat profesional, care n'a dobândit personalitate juridică, este dizolvat pentru motivele prevăzute de art. 44, administratorii sau conducătorii săi se vor pedepsi cu amendă dela 300—2000 lei.

Art. 55. — Amenzile din această lege au caracter penal și se pronunță în favoare direcțiunii învățământului profesional din ministerul muncii, cu aplicarea art. 28 din codul penal în caz de insolvabilitate.

Transformarea amenzii în închisoare se va face de judecătorul de ocol respectiv

Art. 56. — Administratorii sau conducătorii unui sindicat, ce vor fi fost de două ori pedepsiți cu vreuna din pedepsele prevăzute la art. 48, 49, 50 și 51 din lege, precum și acei ce vor fi pedepsiți o singură dată cu vreuna din pedepsele prevăzute la art. 52, 53 și 54 din prezenta lege, vor pierde dreptul de a mai funcționa în această calitate și de a mai fi însărcinați cu conducerea sau administrarea vreunui sindicat.

Art. 57. — Toate infracțiunile la prezenta lege se vor judeca de judecătorul de ocol al sediului sindicatului profesional, după normele prescrise de dreptul comun.

Art. 58. — Constatarea infracțiunilor se va face prin agenții de poliție judiciară, precum și prin organele ministerului muncii împuternicite special și cari vor putea sesiza direct instanța de judecată.

Art. 59. — Executarea pedepselor pronunțate în baza art. 48—54 din această lege se va putea suspenda de judecător, pentru cei condamnați pentru prima oară, pe termen de un an dela data rămânerii lor definitive.

Suspendarea se va trece în sentință, fiind lăsată la aprecierea judecătorului.

Cei căzuți în recidivă nu beneficiază de această suspendare; iar dacă recidiva se produce în cursul aceluiaș an condamnatul execută ambele pedepse pronunțate împotriva sa.

CAPITOLUL XI.

Uniuni, federații sau grupări de sindicate profesionale.

Art. 60 — Sindicatele profesionale se pot grupa între ele pe profesii, industrii, circumscripții teritoriale sau altfel. Sindicatele au caracter local. Uniunile și federațiile pot cuprinde sindicate din localități diferite.

Art. 61 — Aceste federații, grupări sau uniuni pot dobândi personalitate juridică după normele stabilite la cap. II. indicând totodată în cererea de înscriere, numele, precum și sediul sindicatelor sau grupărilor de sindicate ce intră în compunerea lor.

Art. 62 — Sindicatele profesionale cari intră în compunerea unor grupări sau uniuni de sindicate ce doresc a dobândi personalitatea juridică; trebuie să se bucure ele înși-le de această calitate.

Judecătorul de ocol chemat ca să se pronunțe asupra cererii de înscriere a unui sindicat profesional constituit în conformitate cu statutele uniunii, recunoscute mai dinainte ca persoană juridică și în compunerea căreia sindicatul profesional dorește ca să intre, va examina numai dacă statutele acestuia din urmă sunt conforme cu statutele uniunii recunoscute și dacă condițiunile art. 8, și alin a) și c) sunt satisfăcute.

Art. 63. — Statutele uniunilor sau grupărilor de sindicate profesionale trebuie să cuprindă regulile după cari sindicatele profesionale aderente vor fi reprezentate în consiliul de administrație și în adunările generale ale acelor uniuni sau grupări.

Statutele vor mai trebui să cuprindă și condițiunile sub cari se face adunarea sau gruparea.

Cererea lor de înscriere nu va fi admisă în caz de neobservarea acestor dispoziții.

Art. 64. — Toate regulile cuprinse în capitolele precedente referitoare la sindicate profesionale, se aplică și uniunilor sau grupărilor de sindicate.

CAPITOLUL XII.

Dispoziții tranzitorii

Art 65. — Breasla și corporația, prevăzute de legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești din 1912, se desființează.

a) Atribuțiunile breslei privitoare la dezvoltarea și perfecționarea capacității tehnice, la liberarea cărților de lucrători și de meșteri, precum și toate celelalte atribuțiuni ale breslei privitoare la supravegherea și contro-

lul meseriilor, cuprinse în art. 1 până la 63 din legea mai sus amintită, trec asupra direcțiunii învățământului profesional ministerul muncii și ocrotirilor sociale.

Ministerul muncii și al ocrotirilor sociale este obligat ca, în termen de 2 ani dela promulgarea legii de față, să-și creeze, de comun acord cu ministerul industriei, organele necesare pentru îndeplinirea atribuțiunilor arătate mai sus.

Un regulament întocmit de ministerul muncii, de acord cu ministerul industriei, va hotărî compunerea și modul de funcționare al noilor organe;

b) Art. 64—86 din legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești se abrogă.

c) Corporațiile, ca organe de asigurare vor fi înlocuite prin „Case de asigurare”. Consiliul de administrație al cooperativei va fi înlocuit cu un consiliu compus din patroni și lucrători, în număr egal, și din delegați ai ministerului muncii și ocrotirilor sociale.

Numărul membrilor consiliului și procedura de alegerea patronilor și lucrătorilor ca membrii în acest consiliu, se vor hotărî printr'un regulament;

d) Până la cererea organelor cari vor înlocui breasla și corporația, conform, dispozițiunilor de mai sus corporațiile își vor continua exercițiul atribuțiunilor lor.

Art. 66. — Sindicatele profesionale cari există pe baza unei legi speciale de organizare rămân conduse de legea lor specială.

CAPITOLUL XIII.

Dispoziții finale

Art. 67. — Toate cererile și actele de procedură ce urmează a face un sindicat sau o grupare în fața oricărei instanțe judecătorești pentru dobândirea personalității juridice sunt scutite de taxele de timbru.

De asemenea sunt scutite de taxele de timbru și de portărei cererile și actele de procedură făcute pentru dizolvarea sindicatului profesional în baza art. 44 sau 45 ale prezentei legi.

Art. 68. Sindicatele profesionale din teritoriile alipite, create pe baza legilor anterioare ale țărilor respective și fie chiar recunoscute de către autoritățile românești competente, vor trebui să îndeplinească toate condițiunile legii de față.

(Va urma)

Dr. Ștefan Laday